

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANI ÖYKÜLERİ"

Robert
Hartig

(1839 - 1901)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

Takatak
takakat!

Yıl 1849. Almanyadayız. Robert Hartig, bir orman biyoloğu olan babasının yaptığı inceleme gezilerinden birinde ona eşlik ediyor.

Tok, tok!

Hımm!
Bu ses iyiye işaret değil.
Kabuğun altında büyük boşluklar
oluşmuşa benziyor.

Ağaçkakanın da iştahla kabuğu
delmeye çalıştığını göz önüne alırsak,
gövdeyi ağaç kurtlarının istila
ettiğini düşünebiliriz.

Oh, ne güzel
piknik yapılır burada.
Ben topumuzu alıp geleyim Peynirciğim.
Biraz ormanda oynayalım.

Ha ha ha!
Koş Simitçiğim koş.

Robert'ın babası, ağacın durumu nedeniyle kaygılıdır.

Hastalığın diğer ağaçlara
yayılmasına önlemek için bu ağacın
kesilmesi gerekebilir. Bir işaret
koy Robert. Haftaya bir daha
kontrol edip ne yapacağımıza
karar vereceğim.

Pırrrr!

Hastalık mı?
Ağaçlar da bizim gibi hasta mı
oluyor?

Bizim gibi mi bilmem
ama hastalanabiliyorlar
belli ki.

Az ilerideki bir kütük Robert'ın dikkatini çekiyor.

Şu ilerideki ağacı da mı
hastalandığı için kesmiştiniz
baba?

O birkaç yıl önce şiddetli
bir fırtınada kendiliğinden
devrilmisti oğlum. Odun
olarak kullanmak
için sonradan
kestik onu.

Hımm!
Top oynamayı sonraya mı
bıraksak Peynir? İlgimi
çekti bu konu.

Benim de Simitçiğim.
Öykümüz bitince
oynarız.

Bak baba, ne çok halkası
varmış bu ağacın!

Evet, hayli yaşlı bir ağaçtı.
Fırtınaya da bu yüzden
dayanamadığını düşünmüştük.
Bak bakalım
kaç yıl
yaşamış?

Robert nereden
bilecek ki o ağacın kaç yıl
yaşadığını? Nüfus kâğıdı mı
var üstünde?

Onun gibi bir şey.
Bir yerde okumuştum, gövdesindeki
halkaları sayınca ağaçların
yaşlarını öğrenebiliyormuşuz
Simitçiğim.

Robert Hartig, babasının yaptığı iş sayesinde çocukluğu boyunca ormanlarda yaşayan çeşitli ağaçları ve bitkileri tanıma olanağı bulur. Doğaya, özellikle de ağaçlara duyduğu ilgi yıllar içinde giderek artar. Okulda da derslerine ilgili, başarılı bir öğrenci olan Robert Hartig, yaşamını ağaçlar üzerinde bilimsel çalışmalar yaparak sürdürmeye karar verir ve üniversitede botanik eğitimi alır.

Üniversitedeyken dünyanın dört bir yanındaki ağaç türleri üzerine yeni bilgiler edinir.

Gördüğünüz gibi Kuzey Amerika ormanlarındaki sekoya ağaçlarının boyları 120 metreyi bulabiliyor arkadaşlar!

Öğretmen 120 metre mi dedi, ben mi yanlış duydum Peynirciğim?

Doğru duydun Simitçiğim. Sekoyalar dev ağaçlar.

Ancak zamanla, ağaçlar konusunda bilim dünyasının önemli bir eksiği olduğunu fark eder.

Kitaplarda ağaçlar hakkında pek çok yararlı bilgi var. Ama ağaç hastalıkları, bu hastalıkların nedenleri ve tedavi yöntemleriyle ilgili çok az bilgi var.

Hah! Robert Hartig'in bilime nasıl katkıda bulunacağını anladım sanırım.

Ben de.

Böylece Robert Hartig, ağaç hastalıkları üzerine araştırmalarına başlar. Bu alanda çok önemli çalışmalar yapar.

Demek koruluktaki çam ağaçlarını için için kemiren, onları hasta eden yaramaz böcek sensin ufaklık. Yakaladım seni!

Tek bir böcek yakalamakla oluyor muymuş bu iş?

Olur mu hiç Simitçiğim? Hastalığın nedenini saptadıktan sonra tedavisi üzerine de çalışıyordur elbette.

Robert Hartig ağaçlar ve ağaç hastalıkları üzerine kitaplar yazar.

Ağaçlara zarar veren etkenleri inceledim, çoğunun zararları önenebilir. Ulaştığım sonuçları tüm dünyayla paylaşmanın zamanı geldi.

Zararlı böceklerden başka etkenler de mi varmış yani?

Evet Simitçiğim. Virüsler, bakteriler, mantarlar, hava ve toprak koşullarındaki değişimler... Ve daha pek çok şey.

Robert Hartig ağaçlarla ilgili çalışmalarını yaşamı boyunca hem ormanlarda hem de laboratuvarında sürdürdü. Ağaçların özellikleri, ağaç hastalıklarının nedenleri, bu hastalıkların önlenmesi ve tedavisi üzerine pek çok kitap yazdı.

Aferin Robert Hartig'e. Çalışmaları sayesinde kim bilir kaç ağaç hastalanıp kurumaktan kurtuldu.

Kim bilir?

Bu unvanı hak etmiş bence. Eh, artık top oynayabiliriz. Şu iki ağacın arası kale olsun mu Peynirciğim?

Olsun Simitçiğim. Dikkat edelim de topumuz dereye kaçmasın.

Dünyada ağaç hastalıkları konusundaki ilk çalışmaları yapan ormanbilimcilerden biri olan Robert Hartig ağaç hastalıklarını inceleyen bilim dalı olan orman patolojisinin de kurucusu olarak kabul edilir.

